

Kapecytabina

Co to jest kapecytabina?

Badanie aktywności DPD przed rozpoczęciem leczenia

Zanim pacjent zostanie poddany leczeniu, należy wykonać badanie krwi w celu sprawdzenia, czy poziom enzymu o nazwie DPD nie jest zbyt niski. Taki stan jest nazywany niedoborem DPD. U pacjentów z niskim poziomem DPD po zastosowaniu kapecytabiny mogą pojawić się poważne lub zagrażające życiu skutki uboczne. Niedobór DPD może mieć wpływ na niektóre dostępne dla pacjenta terapie.

Ponieważ niedobór DPD nie daje żadnych objawów, można go rozpoznać jedynie dzięki badaniu. Badanie to wykryje większość przypadków niedoboru DPD, ale nie wszystkie z nich. O ryzyku wystąpienia niedoboru DPD u pacjenta można porozmawiać z onkologiem przed rozpoczęciem leczenia.

Sposób podawania kapecytabiny

Podczas leczenia zazwyczaj odbywa się wizyty u onkologa, pielęgniarki specjalizującej się w chemioterapii lub pielęgniarki specjalisty oraz farmaceuty specjalisty. W niniejszej ulotce osoby te nazywamy: lekarzem, pielęgniarką lub farmaceutą.

Badania krwi wykonuje się przed leczeniem oraz regularnie w jego trakcie. Robi się to, aby sprawdzić:

- czy liczba komórek krwi pacjenta jest na tyle bezpieczna, że może on otrzymać chemioterapię
- czy wątroba i nerki funkcjonują prawidłowo.

Przed rozpoczęciem chemioterapii stan pacjenta sprawdza lekarz lub pielęgniarka. Przeprowadza się rozmowę z pacjentem na temat wyników krwi oraz jego samopoczucia. Jeśli wyniki badania krwi są prawidłowe, farmaceuta przygotowuje leki przeciwnowotworowe. Pielęgniarka informuje pacjenta, kiedy leki będą gotowe.

Schemat chemioterapii

Kapecytabinę przyjmuje się w postaci tabletek, więc można to robić w domu. Kapecytabina podawana jest sama lub w połączeniu z innymi lekami chemioterapeutycznymi.

Chemioterapia jest zazwyczaj podawana w serii kilku cykli leczenia przez kilka miesięcy. Cykl leczenia może trwać 21, 28 lub 35 dni. Długość cyklu zależy od indywidualnego planu leczenia. Lekarz lub pielęgniarka omawia z chorym plan leczenia.

Pielęgniarka lub farmaceuta wydaje pacjentowi tabletki do przyjmowania w domu. Pacjent otrzymuje kopię planu leczenia, aby wiedzieć kiedy zażywać leki. Lek należy zawsze przyjmować ściśle według zaleceń. Jest to ważne, gdyż w ten sposób można mieć pewność, że działa on możliwie najbardziej skutecznie.

Pacjent może otrzymać tabletki o różnej sile działania. Przepisana dawka chemioterapii może ulec zmianie w kolejnych cyklach leczenia. Może to być spowodowane wystąpieniem skutków ubocznych lub zmian wagi ciała. Ważne jest, aby pacjent rozpoczynając każdorazowo nowy cykl leczenia wiedział, ile tabletek powinien zażywać.

Pielęgniarka lub farmaceuta może także dać pacjentowi leki przeciwwymiotne oraz inne leki do zabrania ze sobą do domu. Należy przyjmować wszystkie kapsułki i tabletki ściśle według otrzymanych zaleceń.

Przyjmowanie kapecytabiny w tabletkach

Kapecytabinę w tabletkach przyjmuje się dwa razy dziennie, zachowując około 12 godzin odstępu między dawkami. Tabletki należy połykać w całości, popijając szklanką wody, w ciągu pół godziny po posiłku. Tabletki należy przyjmować rano po śniadaniu oraz po posiłku wieczornym.

W razie problemów z połykaniem tabletek należy skontaktować się z lekarzem. Może on zasugerować rozpuszczanie tabletek kapecytabiny w wodzie. W takim przypadku każdą tabletkę należy rozpuścić w 200 ml ciepłej wody. Należy pomieszać wodę łyżką, aż tabletkę całkowicie się rozpuści, a następnie od razu ją wypić. Szklankę i łyżkę należy wyciąć i trzymać oddzielnie od innych naczyń stołowych i sprzętów kuchennych.

Jeśli pacjent zapomniał zażyć tabletkę, nie powinien przyjmować podwójnej dawki. Powinien trzymać się swojego wcześniej ustalonego harmonogramu i poinformować o tym lekarza lub pielęgniarkę. Inne kwestie, o których należy pamiętać:

- Inne osoby powinny unikać bezpośredniego kontaktu z lekami stosowanymi w chemioterapii.
- Po przyjęciu tabletek należy umyć ręce.
- Tabletki należy przechowywać w oryginalnym opakowaniu w temperaturze pokojowej, z dala od źródeł ciepła i bezpośredniego działania promieni słonecznych.
- Tabletki należy przechowywać w bezpiecznym miejscu, poza zasięgiem dzieci.
- Jeśli od razu po zażyciu tabletek pacjent wymiotował, należy skontaktować się ze szpitalem. Nie należy przyjmować kolejnej dawki leku.
- Jeśli leczenie zostało przerwane, należy zwrócić pozostałe tabletki farmaceutyce.

Skutki uboczne

Opisujemy tutaj najczęściej występujące skutki uboczne leczenia. Niniejsza broszura przedstawia również niektóre rzadziej występujące skutki uboczne.

U jednej osoby mogą wystąpić niektóre z opisanych tutaj skutków ubocznych, jednak jest mało prawdopodobne, że wystąpią u niej wszystkie. Jeśli osoba przyjmuje także inne leki przeciwnowotworowe, może odczuwać skutki uboczne, które nie zostały tutaj omówione. O zaobserwowanych skutkach ubocznych należy zawsze poinformować lekarza, pielęgniarkę lub farmaceutę.

Lekarz może przepisać leki, które pomogą ograniczyć niektóre ze skutków ubocznych. Należy przyjmować leki ściśle według zaleceń pielęgniarki lub farmaceuty. Dzięki temu istnieje wyższe prawdopodobieństwo ich skuteczności. Informacji na temat łagodzenia skutków ubocznych udziela pielęgniarka. Większość skutków ubocznych zaczyna ustępować po zakończeniu leczenia.

Poważne i zagrażające życiu skutki uboczne

Niektóre metody leczenia nowotworów mogą mieć poważne skutki uboczne. W rzadkich przypadkach mogą być one zagrożeniem dla życia. Onkolog, pielęgniarka lub farmaceuta mogą wyjaśnić ryzyko wystąpienia takich skutków ubocznych u danej osoby.

Jeśli pacjent ma niski poziom enzymu zwanego DPD (niedobór DPD), może być bardziej narażony na poważne lub zagrażające życiu skutki uboczne.

Kontakt ze szpitalem

Pielęgniarka przekaze numery telefonów do szpitala. W razie złego samopoczucia lub chęci uzyskania porady można zadzwonić pod podane numery o dowolnej porze dnia lub nocy. Należy zapisać te numery w telefonie lub trzymać je w bezpiecznym miejscu.

Więcej informacji

Nie możemy wymienić wszystkich możliwych skutków ubocznych tego leczenia. Istnieją pewne rzadko występujące skutki uboczne, które nie zostały tutaj przedstawione. Szczegółowe informacje można znaleźć w elektronicznym Kompendium Leków (eMC).

Częste skutki uboczne

Ryzyko infekcji

Opisany tutaj lek może zmniejszyć liczbę białych krwinek. Komórki te zwalczają infekcje. Jeśli liczba białych krwinek jest niska, pacjent jest bardziej podatny na infekcje. Niski poziom białych krwinek jest czasem nazywany neutropenią.

Infekcja może okazać się bardzo poważna, gdy poziom białych krwinek jest niski. W przypadku wystąpienia infekcji należy jak najszybciej przystąpić do jej leczenia. Należy natychmiast skontaktować się ze szpitalem, dzwoniąc pod otrzymany całodobowy numer telefonu w przypadku, gdy:

- temperatura ciała pacjenta przekroczyła 37,5°C (99,5°F)
- pacjent nagle poczuł się źle, nawet mając prawidłową temperaturę ciała
- pacjent wykazuje objawy infekcji
- temperatura ciała pacjenta spadła poniżej 36°C (96,8°F).

Objawy infekcji to między innymi:

- dreszcze i drżenie
- ból gardła
- kaszel
- brak tchu
- biegunka
- konieczność częstego oddawania moczu lub dyskomfort w trakcie oddawania moczu.

Należy postępować zgodnie z wszelkimi zaleceniami zespołu onkologicznego.

Poziom białych krwinek zazwyczaj wraca do normy przed kolejnym cyklem leczenia. Przed kontynuacją chemioterapii pacjent zostaje poddany badaniu krwi. Jeśli poziom białych krwinek jest niski, lekarz może nieznacznie opóźnić podanie leków, do czasu podwyższenia się poziomu białych krwinek.

Sinienie i krwawienie

Opisane tutaj leczenie może prowadzić do zmniejszenia liczby płytek krwi. Płytki krwi to komórki, które biorą udział w krzepnięciu krwi.

Jeśli liczba płytek krwi jest niska, można łatwo nabawić się siniaków lub może wystąpić krwawienie. Istnieje ryzyko:

- krwawienia z nosa
- krwawienia z dziąseł
- obfitego miesiączkowania
- krwi w moczu lub stolcu
- pojawienia się niewielkich czerwonych lub fioletowych plamek na skórze, które mogą przypominać wysypkę.

W przypadku wystąpienia siniaków lub krwawienia niewiadomego pochodzenia należy poinformować lekarza. Może być konieczne podanie kroplówki w celu uzyskania dodatkowych płytek krwi. Nazywamy to transfuzją płytek krwi.

Anemia (niski poziom czerwonych krwinek)

Opisane tutaj leczenie może zmniejszyć liczbę czerwonych krwinek. Czerwone krwinki transportują tlen po całym organizmie. Jeśli liczba czerwonych krwinek jest niska, nazywa się to „niedokrwistością” (anemią). W takiej sytuacji mogą wystąpić objawy takie jak:

- bladość skóry
- brak energii
- uczucie braku tchu
- zawroty głowy.

W przypadku wystąpienia takich objawów należy poinformować o nich lekarza lub pielęgniarkę.

W razie znacznej anemii może zaistnieć potrzeba podania kroplówki uzupełniającej poziom czerwonych krwinek. Nazywamy to transfuzją krwi.

Biegunka

Kapecytabina może powodować ciężką biegunkę. Biegunka oznacza wydalanie większej niż zwykle ilości stolca (kału) lub oddawanie wodnistych albo luźnych stolców. Jeśli pacjent ma stomię, może ona być bardziej aktywna niż zwykle.

Zespół medyczny może przepisać leki hamujące biegunkę do przyjmowania w domu.

W razie wystąpienia biegunki lub zwiększenia aktywności stomii należy:

- przestrzegać wskazówek otrzymanych od szpitalnego zespołu opieki medycznej dotyczących przyjmowania leków hamujących biegunkę
- pić co najmniej 2 litry (trzy i pół pinty) płynów dziennie
- unikać alkoholu, kofeiny, produktów mlecznych, produktów spożywczych o dużej zawartości tłuszczu lub błonnika.

Należy natychmiast skontaktować się ze szpitalem, jeśli:

- biegunka występuje w nocy
- pacjent musi chodzić do toalety częściej niż 4 razy na dobę
- nastąpił umiarkowany lub istotny wzrost aktywności stomii
- leki hamujące biegunkę nie zadziałały w ciągu 24 godzin.

Lekarz może poprosić o zaprzestanie przyjmowania kapecytabiny. Gdy stan pacjenta się poprawi, lekarz poinformuje go, czy może wznowić przyjmowanie tego leku. Niekiedy zmniejsza się dawkę leku.

Bolesne i zaczerwienione dłonie i podeszwy stóp

Pacjent może mieć obolałe i zaczerwienione dłonie i podeszwy stóp. Skóra może również zacząć się łuszczyć. Taki stan nazywa się erytrodyzestezją dłoniowo-podeszwową lub zespołem dłoniowo-podeszwowym. Dolegliwości znikają zwykle po zakończeniu leczenia.

Jeśli pojawią się jakiegokolwiek zmiany na dłoniach lub stopach, należy zgłosić je lekarzowi lub pielęgniarce. Mogą oni udzielić porady i przepisać odpowiednie kremy, aby zmniejszyć objawy. Pomocne będzie:

- utrzymanie chłodnych dłoni i stóp
- regularne nawilżenie dłoni i stóp
- unikanie ściśle dopasowanych skarpet, butów i rękawiczek.

Nudności

W trakcie chemioterapii pacjent może odczuwać nudności. Lekarz przepisze leki przeciwwymiotne, aby zapobiec objawom lub je ograniczyć. Leki te należy przyjmować ściśle według zaleceń pielęgniarki lub farmaceuty. Łatwiej jest zapobiegać nudnościom niż je leczyć.

W przypadku nudności należy pić płyny małymi łykami i często spożywać małe porcje jedzenia. Jeśli w dalszym ciągu pacjent odczuwa nudności lub wymiotuje częściej niż raz na 24 godziny, należy jak najszybciej skontaktować się ze szpitalem. Personel medyczny udzieli porady i może przepisać inny lek przeciwwymiotny, który będzie skuteczniejszy.

Ból brzucha

Pacjent może odczuwać ból lub dyskomfort w okolicy brzucha. Mogą pojawić się wzdęcia, gazy lub niestrawność. Lekarz może przepisać leki ograniczające te dolegliwości. Jeśli ból nie ustąpi lub nasili się, należy poinformować o tym lekarza.

Brak apetytu

Opisane tutaj leczenie może mieć wpływ na apetyt. Nie należy martwić się w przypadku utraty apetytu trwającej jeden lub dwa dni. Jeśli jednak apetyt nie wróci po kilku dniach, należy powiedzieć o tym pielęgniarce lub dietetykowi. Mogą oni udzielić porad w tym zakresie. Mogą zalecić pacjentowi przyjmowanie suplementów diety lub napojów.

Bolące jama ustna i gardło

Opisane tutaj leczenie może wywołać ból jamy ustnej i gardła. Pacjent może też doświadczać owrzodzeń jamy ustnej. Powoduje to zwiększoną podatność na infekcje jamy ustnej lub gardła. Zęby lub protezy należy myć miękką szczoteczką rano i wieczorem oraz po posiłkach.

W razie bólu jamy ustnej lub gardła należy:

- powiedzieć o tym pielęgniarce lub lekarzowi – mogą oni zalecić płyn do płukania jamy ustnej lub odpowiednie leki
- pić dużo płynów
- unikać alkoholu, tytoniu i pokarmów, które mogą podrażniać jamę ustną.

W niektórych przypadkach ssanie kostek lodu może pomóc złagodzić ból jamy ustnej lub gardła. Nie należy jednak ssać lodu w przypadku korzystania z radioterapii obejmującej głowę lub szyję. Może to wywołać obrażenia.

Uczucie zmęczenia

Uczucie zmęczenia jest częstym skutkiem ubocznym opisanego tutaj leczenia. Często nasila się ono pod koniec leczenia i utrzymuje przez kilka tygodni po jego zakończeniu. Nie należy się śpieszyć i powinno się planować dni tak, aby mieć czas na odpoczynek. Źródłem energii mogą być niezbyt forsowne ćwiczenia fizyczne, takie jak krótkie spacerowanie.

W razie odczuwania senności nie należy prowadzić pojazdów ani używać maszyn.

Zmiany w funkcjonowaniu serca

Kapecytabina może wpływać na funkcjonowanie serca. Badania kontrolujące pracę serca mogą być wykonywane przed leczeniem, w jego trakcie, a czasami po jego zakończeniu. Jednak nawet jeśli badania nie wykażą żadnych problemów, leczenie może mieć wpływ na serce. Bardzo rzadko przyjmowanie leku może powodować niewydolność lub zawał serca. Ryzyko wystąpienia tych skutków ubocznych wynosi mniej niż 1 do 100 (1%). Jest to bardzo niskie ryzyko, ale należy o nim wiedzieć.

Jeśli podczas leczenia pojawi się którykolwiek z poniższych objawów, należy natychmiast zgłosić to lekarzowi:

- ból lub ucisk w klatce piersiowej
- brak tchu
- zmiany tętna.

W przypadku doświadczenia powyższych objawów należy przestać przyjmować kapecytabinę w tabletkach, aż do momentu, w którym porozmawia się z lekarzem. Pacjent powinien zadzwonić na otrzymany w szpitalu numer telefonu, który działa całodobowo. Jeśli nie można się połączyć, należy zadzwonić pod numer **111**, pod którym można uzyskać **pilną poradę w ramach NHS**.

Rzadziej występujące skutki uboczne

Zmiany na skórze i paznokciach

Kapecytabina może mieć wpływ na stan skóry i paznokci. Lekarz lub pielęgniarka poinformuje o tym, jakich zmian można się spodziewać. Jeśli skóra jest wysuszona, warto używać codziennie bezzapachowego kremu nawilżającego.

Kapecytabina może powodować swędzącą wysypkę. Niekiedy obszary skóry mogą stawać się ciemniejsze. Wszelkie zmiany skórne należy zawsze zgłosić lekarzowi lub pielęgniarce. Mogą oni udzielić porady i przepisać odpowiednie kremy lub leki. Wszelkie zmiany skórne są zazwyczaj tymczasowe i ustępują po zakończeniu leczenia.

Bardzo rzadko zdarza się, że kapecytabina powoduje o wiele poważniejszą chorobę skóry. Może pojawić się wysypka, następnie pęcherze, a później skóra może się łuszczyć. Pacjent może też czuć się źle i mieć objawy grypopodobne, takie jak wysoka temperatura i ból stawów. W przypadku doświadczenia powyższych objawów należy przestać przyjmować kapecytabinę w tabletkach, aż do momentu, w którym porozmawia się z lekarzem. Pacjent powinien zadzwonić na otrzymany w szpitalu numer telefonu, który działa całodobowo. Jeśli nie można się połączyć, należy zadzwonić pod numer **111**, pod którym można uzyskać **pilną poradę w ramach NHS**.

Ból stawów i pleców.

Podczas leczenia można odczuwać ból stawów lub innych części ciała, np. pleców. Należy to zgłosić lekarzowi, który może przepisać środki przeciwbólowe. Jeśli ból nie ustąpi, należy poinformować o tym lekarza. Ból mogą złagodzić ciepłe kąpiele i regularny odpoczynek.

Zaburzenia smaku

Pacjent może odczuwać gorzki lub metaliczny posmak w ustach. Pomocne w takiej sytuacji może okazać się ssanie cukierków bez cukru. Niektóre rodzaje jedzenia mogą wydawać się bez smaku lub smakować inaczej. Należy próbować różnych potraw, aby znaleźć takie, które smakują najlepiej. Zaburzenia smaku ustępują zazwyczaj po zakończeniu leczenia. Pielęgniarka udzieli pacjentowi więcej porad w tym zakresie.

Wskazówki pomocne w poprawieniu smaku

- Warto doprawiać jedzenie lub dodawać przypraw i ziół w trakcie gotowania.
- Można używać mocnych, aromatyzowanych sosów, aby jedzenie było smaczniejsze.
- Pomocne może okazać się spożywanie świeżych owoców i soków o wyrazistym smaku lub niezawierających cukru słodczy, które pozostawiają przyjemny smak w ustach.
- Można również jeść zimne pokarmy, ponieważ ich smak może okazać się bardziej wyrazisty niż smak gorących pokarmów.

Zaparcia

Opisana tutaj metoda leczenia może wywoływać zaparcia. Zaparcie oznacza niemożność oddawania stolca tak często, jak zwykle. Czynność ta może być trudna lub nawet bolesna. Oto kilka rad, które mogą pomóc:

- Należy pić co najmniej 2 litry płynów dziennie.
- Należy jeść produkty spożywcze zawierające duże ilości błonnika, takie jak owoce, warzywa i pełnoziarnisty chleb.
- Należy regularnie wykonywać niezbyt forsowne ćwiczenia fizyczne, takie jak krótkie spacerki.

W przypadku zaparcia należy poprosić personel szpitalny o poradę. Aby pomóc, lekarz może przepisać środki przeczyszczające.

Utrata włosów

Włosy na głowie mogą się przerzedzić, ale całkowita ich utrata jest mało prawdopodobna. Utrata włosów niemalże zawsze jest tymczasowa i włosy zwykle odrastają po zakończeniu terapii. Pielęgniarka może przedstawić sposoby radzenia sobie z utratą włosów.

Problemy z oczami

Leczenie może spowodować łzawienie i ból oczu. Lekarz może przepisać krople do oczu, które złagodzą te objawy. Zaczerwienienie oczu i zapalenie spojówek (łac. conjunctivitis) należy zgłosić lekarzowi. Aby wyleczyć te dolegliwości, mogą być potrzebne krople do oczu z antybiotykiem.

Bóle głowy

Opisane tutaj leczenie może powodować bóle głowy. W przypadku wystąpienia bólu głowy należy poinformować lekarza. Może on podać środki przeciwbólowe, aby pomóc.

Zawroty głowy

Niekiedy przyjmowanie kapecytabiny może wywoływać zawroty głowy. O pojawieniu się zawrotów głowy należy poinformować lekarza. W razie wystąpienia takich objawów nie wolno prowadzić pojazdów ani obsługiwać maszyn.

Problemy ze snem

Niekiedy przyjmowanie kapecytabiny może powodować bezsenność. Problemy ze snem należy zgłosić lekarzowi.

Wahania nastroju

Pacjent może odczuwać wahania nastroju w trakcie leczenia. Może czuć się przygnębiony lub przybity. Wszelkie wahania nastroju należy zgłosić lekarzowi lub pielęgniarce.

Inne informacje

Ryzyko wystąpienia zakrzepu

Nowotwór i niektóre leki przeciwnowotworowe mogą zwiększać ryzyko wystąpienia zakrzepu. Objawy zakrzepu to między innymi:

- pulsujący ból, zaczerwienienie lub opuchlizna nogi lub ramienia
- nagła utrata tchu lub atak kaszlu
- ostry ból w klatce piersiowej, który może pogarszać się, gdy pacjent kaszle lub bierze głęboki wdech.

Jeśli u pacjenta wystąpią którekolwiek z wyżej wymienionych objawów, powinien natychmiast skontaktować się ze szpitalem, dzwoniąc pod otrzymany całodobowy numer telefonu. Jeśli nie można połączyć się z lekarzem, należy zadzwonić pod numer **111**, pod którym można uzyskać **pilną poradę w ramach NHS**.

Zakrzepy są groźne, jednak lekarz może zapisać leki rozrzedzające krew (antykoagulanty). Lekarz lub pielęgniarka mogą udzielić więcej informacji na ten temat.

Można obniżyć ryzyko powstania zakrzepu poprzez:

- utrzymywanie aktywności fizycznej podczas terapii
- picie dużej ilości płynów, szczególnie wody.

W celu zapobieżenia zakrzepom podaje się również czasem antykoagulanty.

Inne leki

Niektóre leki mogą wpływać na działanie opisanej tutaj terapii lub być dla pacjenta szkodliwe w trakcie jej stosowania. Należy zawsze powiedzieć onkologowi o wszelkich lekarstwach, które pacjent przyjmuje lub planuje przyjmować, w tym:

- lekach przepisanych przez lekarza
- lekach kupowanych bez recepty w aptece lub innym sklepie
- witaminach, lekach ziołowych i uzupełniających formach leczenia.

Należy poinformować innych lekarzy, farmaceutów i dentystów, którzy przepisują pacjentowi leki, że przyjmuje on terapię przeciwnowotworową opisaną w tej ulotce.

Na stronie elektronicznego kompendium leków (electronic Medicines Compendium, eMC) można znaleźć więcej informacji na temat tej terapii.

Szczepienia

Szczepienia mogą zmniejszyć ryzyko wystąpienia określonych zakażeń. Lekarz lub pielęgniarka mogą porozmawiać z pacjentem o szczepieniach.

Lekarze zazwyczaj zalecają, aby osoby chore na raka zaszczepiły się przeciwko grypie i koronawirusowi. Są to szczepionki inaktywowane, które mogą pomóc w zmniejszeniu ryzyka zakażenia. Osoby z osłabionym układem odpornościowym mogą je otrzymać, ponieważ nie są to szczepionki żywe.

Jeśli układ odpornościowy jest słaby, należy unikać szczepionek żywych. Jest to spowodowane tym, że mogą one wywołać złe samopoczucie. Szczepionki żywe, np. przeciw ospie wietrznej, zawierają bardzo słabą wersję choroby, przeciwko której są podawane. Więcej informacji na temat szczepionek żywych i inaktywowanych może udzielić lekarz onkolog lub lekarz pierwszego kontaktu.

Antykoncepcja

W trakcie leczenia należy powstrzymać się od stosunków seksualnych, których celem jest poczęcie dziecka. Leki chemioterapeutyczne mogą uszkodzić rozwijający się płód. Ważne jest, aby podczas leczenia i przez jakiś czas po jego zakończeniu stosować antykoncepcję. Lekarz, pielęgniarka lub farmaceuta udzieli więcej informacji na ten temat.

Karmienie piersią

Zaleca się, aby nie karmić piersią podczas leczenia oraz przez pewien czas po jego zakończeniu. Jest to spowodowane faktem, iż leki mogą przedostać się do organizmu dziecka z mlekiem matki.

Lekarz lub pielęgniarka mogą udzielić więcej informacji na ten temat.

Płodność

Niektóre leki przeciwnowotworowe mogą wpływać na możliwość zajścia w ciążę lub możliwość zapłodnienia. W razie zaniepokojenia tym faktem należy porozmawiać o tym z lekarzem przed rozpoczęciem leczenia.

Współżycie seksualne

W przypadku współżycia seksualnego podczas przyjmowania chemioterapii należy używać prezerwatyw. Chroni ona partnera lub partnerkę w przypadku przeniknięcia leków chemioterapeutycznych do nasienia lub wydzieliny z pochwy.

Leczenie z przyczyn nienowotworowych i leczenie stomatologiczne

---

W razie potrzeby uzyskania pomocy lekarskiej z powodów niezwiązanych z nowotworem należy zawsze poinformować lekarzy i pielęgniarki, że jest się objętym leczeniem przeciwnowotworowym. Należy podać dane kontaktowe onkologa prowadzącego, aby personel medyczny mógł się z nim skonsultować.

Jeśli potrzebne jest leczenie dentystryczne, należy porozmawiać z onkologiem lub pielęgniarką. Zawsze należy poinformować stomatologa o przyjmowanym leczeniu przeciwnowotworowym.

Informacja dotycząca koronawirusa

Rozumiemy, że pacjenci obawiają się koronawirusa (COVID-19). Ich wątpliwości dotyczą różnych szczepionek lub wpływu pandemii na leczenie raka. Szczegółowe informacje związane z koronawirusem i leczeniem raka zebraliśmy tutaj.

Możliwość rozmowy z organizacją Macmillan w swoim języku

Można zadzwonić do organizacji Macmillan pod bezpłatny numer 0808 808 00 00 i porozmawiać z nami w swoim języku za pośrednictwem tłumacza. Można porozmawiać z nami o swoich obawach i kwestiach medycznych. Po uzyskaniu połączenia telefonicznego wystarczy powiedzieć po angielsku nazwę swojego języka. Nasza infolinia jest czynna 7 dni w tygodniu, w godzinach od 8:00 do 20:00.

Ostatnia edycja tekstu: marzec 2021 r.

Następna zaplanowana edycja tekstu: 1 września 2023 r.

Dokładamy wszelkich starań, aby przekazywane przez nas informacje były dokładne, jednak nie można zakładać, że odzwierciedlają one obecny stan badań medycznych, który nieustannie ulega zmianom. Osoby, które martwią się swoim stanem zdrowia, powinny skonsultować się z lekarzem. Organizacja Macmillan nie ponosi odpowiedzialności za jakiegokolwiek szkody wynikające z nieścisłości podanych tutaj informacji lub informacji pochodzących od osób trzecich, takich jak informacje przedstawione na stronach internetowych, do których łączy znajdują się w naszej witrynie.

Macmillan Cancer Support – organizacja charytatywna zarejestrowana w Anglii i Walii (261017), Szkocji (SC039907) oraz na Wyspie Man (604), działająca także w Irlandii Północnej. Spółka z odpowiedzialnością ograniczoną do wysokości gwarancji, zarejestrowana w Anglii i Walii pod numerem 2400969. Numer rejestracyjny spółki na Wyspie Man: 4694F. Adres siedziby: 89 Albert Embankment, London, SE1 7UQ. Numer VAT: 668265007

Patient Information Forum